

Visie op het nieuwe GLB 2021-2027

door Boer Bewust

Boer Bewust staat voor duurzaamheid, dit betekent; optimale en efficiënte productie. Optimale productie uit zich in goede opbrengsten, zodat we met de beschikbare hoeveelheid landbouwgrond voldoende voedsel kunnen produceren. En dit alles door middel van een sluitende kringloop. Efficiënte productie door benutting van de bodem, grond en meststoffen, op een manier die de voorgaande elementen zo veel mogelijk sparen. Dit alles door toepassing van innovatieve methodes. Wij, agrariërs, willen een zo goed mogelijke landbouwpraktijk voeren waarin efficiëntie én een economisch businessmodel centraal staan, dit in evenwicht met de natuur en de omgeving.

Om dit te bereiken is ambitie en lef nodig, een visie alleen is niet genoeg. Te vaak lopen wij tegen beperkende regels aan om de kringloop sluitend te krijgen. Wij zijn dan ook een voorstander van een belonend, in plaats van bestraffend beleid.

Om de sector naar de volgende eeuw te tillen en de duizenden familiebedrijven een goede toekomst te bieden zal er een werkzaam (werkzaam zoals in de praktijk) en belonend model moeten worden ontwikkeld. Nu zien we te vaak bij het ontstaan van het beleid en de regelgeving dat er geen rekening wordt gehouden met de elementen waar wij als agrariërs mee te maken hebben. Denk aan; weersinvloeden, groei van gewassen of onverwachtse ziekte druk. Zoals mensen ook wel eens worden geveld door de griep, zo kan ziektedruk bij plant en dier ook onverwachts opkomen. Daarvoor moet de agrariër gewapend zijn, met middelen en soepele regelgeving om ten alle tijden in te grijpen en zijn vee of oogst veilig te stellen. In deze tijd waarin agrariërs steeds meer risico's moeten nemen, met steeds grotere financieringslasten moet er geen belemmering zijn door beperkende regelgeving als de nood aan de man is. In de huidige regelgeving wordt hier onvoldoende rekening mee gehouden.

Agrariërs hebben te maken met een Europees, en vaak zelfs, met een wereldwijd speelveld. Wil deze sector in Nederland blijven bestaan dan moeten er dezelfde uitgangspunten en kansen zijn als voor agrariërs in andere landen. Beperkingen en extra regelgeving in Nederland zorgen voor een hogere kostprijs dan in andere landen, én bovendien tot een veel hoger risicomodel binnen de onderneming. In het huidige model prijzen wij ons uit de markt. Denk daarbij aan de hoge kosten van fosfaatrechten, hoge ophaalbijdrages in de mest bij de varkenshouderij en bijvoorbeeld het ongelijke speelveld in gewasbeschermingsmiddelen en dieselprijzen. Op deze is er geen goed businessmodel haalbaar en zal de agrarische sector uiteindelijk uitsterven.

Graag voorzien wij in een aantal praktische handvatten om de visie uiteindelijk om te zetten in een werkbaar beleid:

1. Voor behoud van bodem, een vitaal gewas en een gezonde grond zouden alle gewassen in Nederland naar een minimale rotatie van 1 op 4 moeten gaan. Hiermee creëer je meer rustmomenten voor de grond, een sterker gewas en minder ziektedruk voor plant en bodem. Bovendien geeft dit ook meer ruimte voor aanvoer van mest.

2. Boeren moeten in staat zijn om een goed en economisch businessmodel te kunnen voeren op hun bedrijf. En dit begint met een normaal inkomen. Te vaak zien we de macht van afnemers en retailer die prijzen dicteren. Daarom prefereren wij stimulatie vanuit de overheid om de markten transparanter en eerlijk te maken. Dit d.m.v. registratie en het openbaar maken van alle transacties van grondstoffen. Ook zou er een (onder toezicht) transparant openbaar handelsplatform voor elk agrarisch product moeten zijn, waarbij alle producten verplicht via deze platforms verhandeld worden. Dit helpt om de agrariër een eerlijkere positie te geven in de markt. Alle (lokale) noteringen die nu gemaakt worden voor agrarische producten zouden enkel nog maar via officiele Price Reporting Agents moeten gaan die voldoen aan de Europese wetgeving en toezicht (IOSCO based). En niet zoals nu, de prijs laten dicteren door de kopers van het product die belangrijke stakeholder zijn in de bestaande noteringen.
3. Wij zijn een groot voorstander van belonen en niet van bestraffen. Zo denken wij dat met simpele regels de kringloop kan worden gestimuleerd. Bij aantoonbare samenwerking tussen akkerbouwer en veehouder, die bovendien ook nog dicht bij elkaar wonen, (het vroegere boer - boer transport) zou extra beloning passen, immers dit is de kringloop-gedachte. Extra mestruimte, of hogere toeslagrechten uitkering, zouden simpele en effectieve maatregelen zijn. Ook het aantoonbaar duurzaam produceren (bijv. inzet van groenbemesters) zou beloond moeten worden in de vorm van extra toeslagen of ruimere bemestingsnormen.
4. Het gebruik van kunstmest zou niet beperkt moeten worden. Het is voor akkerbouwgewassen dusdanig belangrijk om heel exact te kunnen bijmesten en precies te kunnen voorspellen wanneer dit beschikbaar komt voor de plant, iets wat bij dierlijke mest niet mogelijk is.
5. Door de grote toename van biologische bedrijven zijn er regio's ontstaan waarin reguliere en biologische bedrijven onder grote spanning naast elkaar moeten werken. Door de toegenomen ziektedruk in deze regio's worden reguliere landbouwers gedwongen meer gewasbescherming in te zetten. Deze situatie vormt een bedreiging voor de voedselvoorziening. Duidelijke regelgeving zal nodig zijn om in de toekomst beide methoden (regulier en biologisch) van voedselproductie voor te kunnen zetten.
6. Financiering van de landbouw moet een topic zijn binnen het beleid. Met 75% boeren die een leeftijd hebben van 55 jaar en ouder zal er in de komende 15 jaar een grote overdracht van landbouwbedrijven plaats vinden in Nederland. Met de opgelopen grondprijzen zal de financieringsbehoefte toenemen naar 35 miljard euro om deze bedrijven over te dragen. Met de huidige beperkt aantal (bancaire) financiers zal dat een onmogelijke klus worden. Hier moet over nagedacht worden. Alternatieve vormen van grondbeheer, en een pro-actievare houding van de overheid (RVB) moeten blijven bijdragen aan een vitale landbouw structuur.

Wij hopen hiermee een kader en een visie te hebben geschetst die zal bijdragen om te komen tot een duurzaam, maar vooral werkbaar en economische haalbaar beleid voor de toekomstige landbouw in Nederland.